

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

09 octombrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii:

Valeriu Doagă
Nicolae Clima, Elena Covalenco,
Ion Corolevschi, Iuliana Oprea

judecând recursul declarat de SRL „Parmato-Grup”, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a lui Buruiian Ștefan către SRL „Parmato-Grup” privind declararea nulității actului juridic și încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2013,

C O N S T A T Ă :

La 02.11.2012, reclamantul Buruiian Ștefan a depus cerere de chemare în judecată către SC „Parmato-Grup” SRL privind declararea nulității actului juridic, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamatul a indicat că, la data de 09.10.2012, într-un club de noapte, a asistat la acțiunea promovată de către pîrît și pe parcursul desfășurării acțiunii, i s-a comunicat că a devenit câștigător al unui certificat promoțional, care oferă posesorului dreptul de cazare timp de o săptămână în apartamentele unuia din cluburile de vacanță situate pe insulele Tenerife (Insulele Canare), în Spania, Muntenegru, Egipt, Turcia și Tailanda, precizînd că, pentru a intra în posesia certificatului respectiv, organizatorii i-au comunicat că este nevoie de achitat 4000 lei, fapt ce a și făcut în seara zilei de 09.10.2012, considerînd că aceasta este plata pentru cazarea în apartamentele sus menționate, iar dovada achitării sumei de 4000 lei, se confirmă prin chitanța la dispoziția de încasare nr.1269 din 09.10.2012. După primirea certificatului, a constatat că suma de 4000 lei constituia doar plata pentru înregistrarea sa în calitate de membru al sistemului de vacanță în Clubul Parmato LLP, iar pentru a beneficia de ofertele specificate în certificat, urma să încheie suplimentar un contract de prestare a serviciilor de organizare a călătoriei.

Consideră reclamantul că, certificatul nominalizat (MK 000277) este drept un contract de turism semnat prin viciu de consimțămînt fără a produce efecte juridice.

Mai menționează reclamantul că consimțămîntul lui a fost viciat deoarece, achitînd 4000 lei, a avut intenția de a beneficia de cazare timp de o săptămână și nu

de a deveni membru a Clubului respectiv, dar ca consecință SRL „Parmato Grup” prin înșelăciune l-a determinat să încheie un act juridic civil.

Solicită reclamantul, declararea nulității certificatului promoțional MK 000277 din 09.10.2012 cu revenirea părților la poziția inițială, cu obligarea pârțului de a restitui suma de 4 000 lei, încasarea de la SC „Parmato Grup” SRL și a prejudiciului moral în mărime de 50 000 lei.

Prin hotărîrea Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 14.12.2012, acțiunea înaintată de Buruiian Ștefan împotriva SC „Parmato Grup” SRL privind declararea nulității actului juridic, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, a fost admisă parțial. A fost declarat nul certificatul promoțional MK 000277 din 09.10.2012 cu revenirea părților la poziția inițială și cu obligarea SC „Parmato Grup” SRL de a restitui lui Buruiian Ștefan suma de 4000 lei. A fost încasat de la SC „Parmato Grup” SRL în beneficiul lui Buruiian Ștefan prejudiciul moral în mărime de 5 000 lei și taxa de stat în mărime de 150 lei. În rest acțiunea a fost respinsă.

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a invocat prevederile art. 199, 228 alin. (1), 216, 217, 219 alin. (1) și (2) și 1398 alin. (1) CC, menționînd că certificatul litigios este un contract de turism semnat de reclamant prin viciu de consimțămînt fără intenția de a produce efecte juridice.

Nefiind de acord cu hotărîrea dată, la 04.01.2013, SC „Parmato Grup” SRL a declarat apel, prin care solicită admiterea apelului, casarea hotărîrii Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 14.12.2012, cu pronunțarea unei noi hotărîri, prin care să fie respinsă acțiunea lui Buruiian Ștefan.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2013 a fost admis apelul declarat de SC „Parmato Grup” SRL și modificată hotărîrea Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 14 decembrie 2012 în sensul micșorării sumei prejudiciului moral pînă la 3 000 lei. În rest, hotărîrea Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 14 decembrie 2012 a fost menținută.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că, însăși admiterea parțială a acțiunii, acoperă în mare parte suferințele morale, motiv din care în această parte urmează să fie micșorată suma prejudiciului moral.

Considerînd ilegală decizia instanței de apel, la 15 mai 2013, SC „Parmato Grup” SRL a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2013 și a hotărîrii Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 14 decembrie 2012, cu pronunțarea unei noi hotărîri prin care acțiunea să fie respinsă integral.

În argumentarea recursului recurentul a invocat că instanțele de judecată nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată, deoarece activitatea sa nu se încadrează în domeniul reglementării activității de turism. Mai susține că, deoarece intimatului nu i s-a refuzat în executarea obligațiilor, acesta nu este în drept de a invoca neexecutarea acestor obligații și repararea prejudiciului moral.

Buruiian Ștefan a depus referință pe marginea recursului declarat, solicitînd respingerea acestuia.

Potrivit art. 440 alin. (2) CPC, recursul înaintat de SC „Parmato Grup” SRL a fost considerat admisibil și transmis spre examinare într-un complet din 5 judecători.

Potrivit art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursul declarat împotriva deciziei date în instanța de apel și verificând, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de intimat, legalitatea deciziei atacate, Colegiul conchide netemeinicia lui, pornind de la următoarele.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC al RM instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Decizia recurată a fost adoptată în conformitate cu normele de drept material și procedural și este bazată pe aprecierea corectă și completă a tuturor probelor și circumstanțelor cauzei, motiv pentru care de către Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ este considerată legală și întemeiată.

Potrivit materialelor cauzei, la 09.10.2012, într-un club de noapte, Buruian Ștefan a asistat la acțiunea promovată de către SC „Parmato Grup” SRL și pe parcursul desfășurării acțiunii, i s-a comunicat că a devenit câștigător al unui certificat promoțional, care oferă posesorului dreptul de cazare timp de o săptămână în apartamentele unuia din cluburile de vacanță situate pe insulele Tenerife (Insulele Canare), în Spania, Muntenegru, Egipt, Turcia și Tailanda, precizînd că, pentru a intra în posesia certificatului respectiv, organizatorii i-au comunicat că este nevoie de achitat 4000 lei, fapt ce a și făcut în seara zilei de 09.10.2012, considerînd că aceasta este plata pentru cazarea în apartamentele sus menționate, iar dovada achitării sumei de 4000 lei, se confirmă prin chitanța la dispoziția de încasare nr.1269 din 09.10.2012. După primirea certificatului, a constatat că suma de 4000 lei constituia doar plata pentru înregistrarea sa în calitate de membru al sistemului de vacanță în Clubul Parmato LLP, iar pentru a beneficia de ofertele specificate în certificat, urma să încheie suplimentar un contract de prestare a serviciilor de organizare a călătoriei.

Buruian Ștefan a solicitat declararea nulității certificatului promoțional MK 000277 din 09.10.2012 cu revenirea părților la poziția inițială, cu obligarea pîrîtului de a restitui suma de 4 000 lei, încasarea de la SC „Parmato Grup” SRL și a prejudiciului moral în mărime de 50 000 lei.

Instanțele au admis acțiunea reclamantului din motiv că actul juridic litigios a fost încheiat prin dol, doar că instanța de apel a micșorat suma prejudiciului moral.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ susține soluția instanțelor ierarhic inferioare ca fiind legală și întemeiată, pornind de la următoarele.

După cum rezultă din materialele cauzei, reclamantul invocă vicierea actului juridic încheiat prin dol.

Potrivit art. 199 alin. (1) și (2) CC, consimțămîntul este manifestarea, exteriorizată, de voință a persoanei de a încheia un act juridic. Consimțămîntul este valabil dacă provine de la o persoană cu discernămînt, este exprimat cu intenția de a produce efecte juridice și nu este viciat.

În conformitate cu prevederile art. 228 alin. (1) CC, actul juridic a cărui încheiere a fost determinată de comportamentul dolosiv sau viclean al uneia din părți, poate fi declarat nul de instanța de judecată chiar și în cazul în care autorul dolului estima că actul juridic este avantajos pentru cealaltă parte.

Conform art. 216 alin. (1) și (2) CC, actul juridic este nul în temeiurile prevăzute de prezentul cod (nulitate absolută). Actul juridic poate fi declarat nul, în temeiurile prevăzute de prezentul cod, de către instanța de judecată sau prin

acordul părților (nulitate relativă).

Potrivit art. 217 alin. (1) CC, nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată de orice persoană care are un interes născut și actual. Instanța de judecată o invocă din oficiu.

În conformitate cu prevederile art. 219 alin. (1) și (2) CC, actul juridic nul încetează cu efect retroactiv din momentul încheierii. Dacă din conținutul său rezultă că poate înceta numai pentru viitor, actul juridic nu va produce efecte pentru viitor. Fiecare parte trebuie să restituie tot ceea ce a primit în baza actului juridic nul, iar în cazul imposibilității de restituire, este obligată să plătească contravaloarea prestației.

Astfel, Colegiul reține că, potrivit certificatului MK nr.000277 din 09.10.2012, SC „Parmato Grup” SRL a eliberat reclamantului Buruian Ștefan certificatul promoțional instituit de către Compania de marketing „Parmato LLP” în legătură cu activitățile de promovare a vacanței de club pe teritoriul Moldovei. Potrivit certificatului dat, acesta a oferit posesorului (Buruian Ștefan) dreptul de cazare timp de o săptămână în apartamentele unuia din Cluburile de vacanță situate pe insulele Tenerife (Insulele Canare), în Spania, Muntenegru, Egipt, Turcia și Tailanda (f.d. 6).

La data de 09.10.2012 reclamantul a achitat suma de 4 000 lei, fapt ce se confirmă prin chitanța la dispoziția de încasare nr.1269 din 09.10.2012 (f.d.8).

După ce a achitat suma de 4 000 lei, Buruian Ștefan a constatat că, suma dată constituie doar plata pentru înregistrarea sa în calitate de membru al sistemului de vacanță în Clubul „Parmato LLP”, iar pentru a beneficia de oferta specială indicată în certificat, reclamantul urma să încheie suplimentar un contract de prestare a serviciilor de organizare a călătoriei.

În acest sens, instanțele just au statuat că, certificatul nominalizat este un contract semnat de către reclamant prin viciu de consimțământ fără intenția de a produce efecte juridice, deoarece achitând suma de 4000 lei, Buruian Ștefan, așa după cum și rezultă din acest certificat promoțional, a avut intenția de a beneficia de cazare timp de o săptămână și nu de a deveni membru al Clubului respectiv, iar drept consecință SC „Parmato Grup” SRL l-a determinat pe Buruian Ștefan să încheie un act juridic civil.

Astfel, consimțământul intimatului la încheierea actului juridic a fost viciat prin dol, adică prin inducerea în eroare a acestuia prin mijloace dolosive pentru a-l determina să încheie actul juridic. Or, elementele constitutive ale dolului sunt întrunite și anume, este evidentă intenția apelantului de a induce în eroare intimatul pentru a-l determina să încheie actul juridic prin utilizarea mijloacelor viclene pentru realizarea intenției de inducere în eroare: promoții, concursuri etc.

Dolul, fiind un fapt obiectiv, produce efecte juridice prin sine însuși. Motivele pentru care apelantul a indus în eroare cealaltă parte nu au importanță juridică. Dolul este temei de anulare a actului juridic chiar dacă autorul dolului estima că actul juridic este avantajos pentru cealaltă parte. Ca delict civil dolul generează dreptul părții vătămate la despăgubiri (art. 1398 Cod Civil).

Astfel, recurentul, prin acțiuni dolosive, a denaturat esențial caracteristicile și natura actului juridic contestat.

Nu poate fi reținută ca atare nici afirmația recurentului cum că instanțele de judecată nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată, deoarece activitatea sa nu se încadrează în domeniul reglementării activității de turism. Or, instanțele nu a

aplicat normele legale ce reglementează acest tip de contracte, ci s-au referit la perceperea reclamantului la încheierea actului juridic contestat, din moment ce, achitînd cei 4000 lei, credea că de fapt a încheiat un contract de prestare a serviciilor de turizm din partea intimatului recurent.

Colegiul apreciază critic și afirmația cum că, deoarece intimatului nu i s-a refuzat în executarea obligațiilor, acesta nu este în drept de a invoca neexecutarea acestor obligații și repararea prejudiciului moral.

Or, obiectul litigiului este declararea nulității unui act juridic și nu executarea sau neexecutarea unor obligații contractuale.

În această ordine de idei, Colegiul conchide că instanțele corect au concluzionat despre temeinicia pretențiilor reclamantului.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ atestă că motivele de casare invocate de recurent nu și-au găsit confirmare în cadrul examinării recursului și acesta urmează a fi respins ca nefondat.

Ținînd cont de cele expuse, în baza art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Se respinge recursul declarat de SC „Parmato Grup” SRL.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2013, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a lui Buruian Ștefan către SRL „Parmato-Grup” privind declararea nulității actului juridic și încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Valeriu Doagă

Judecători

Nicolae Clima

Elena Covalenco

Ion Corolevschi

Iuliana Oprea